EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

26. juuni 2008 *

Liidetud kohtuasjades C-329/06 ja C-343/06,

mille ese on EÜ artikli 234 alusel Verwaltungsgericht Sigmaringeni (Saksamaa) 27. juuni 2006. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus (C-329/06), mis saabus Euroopa Kohtusse 28. juulil 2006, ja Verwaltungsgericht Chemnitzi (Saksamaa) 3. augusti 2006. aasta otsustega esitatud eelotsusetaotlus (C-343/06), mis saabus Euroopa Kohtusse 8. augustil 2006, menetlustes

Arthur Wiedemann (C-329/06)

versus

Land Baden-Württemberg,

ja

* Kohtumenetluse keel: saksa.

Peter Funk (C-343/06)

versus

Stadt Chemnitz,

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja esimees A. Rosas (ettekandja), kohtunikud J. N. Cunha Rodrigues, J. Klučka, A. Ó Caoimh ja A. Arabadjiev,

kohtujurist: Y. Bot,
kohtusekretär: ametnik B. Fülöp,

arvestades kirjalikus menetluses ja 27. septembri 2007. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

– A. Wiedemann, esindaja: *Rechtsanwalt* G. Stöger,

– P. Funk, esindaja: *Rechtsanwalt* A. M. Kohn,

– Land Baden-Württemberg, esindaja: F. Laux,

– Saksamaa valitsus, esindajad: M. Lumma ja C. Schulze-Bahr,

– Itaalia valitsus, esindaja: I. M. Braguglia, keda abistas *avvocato dello Stato* S. Fiorentino,

– Portugali valitsus, esindajad: L. Fernandes ja M. Ribes,

– Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: G. Braun ja N. Yerrell,

olles 14. veebruari 2008. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlused käsitlevad nõukogu 29. juuli 1991. aasta direktiivi 91/439/EMÜ juhilubade kohta (EÜT L 237, lk 1; ELT eriväljaanne 07/01, lk 317), muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. septembri 2003. aasta määrusega (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, lk 1; ELT eriväljaanne 01/04, lk 447; edaspidi „direktiiv 91/439"), artikli 1 lõike 2, artikli 7 lõike 1 ning artikli 8 lõigete 2 ja 4 tõlgendamist.

2 Taotlused esitati kahe kohtuvaidluse raames, esiteks A. Wiedemanni ja Land Baden-Württembergi (kohtuasi C-329/06) vahel ning teiseks P. Funki ja Stadt Chemnitzi (kohtuasi C-343/06) vahel, seoses sellega, et Saksamaa Liitvabariik keeldub tunnustamast juhilube, mille Tšehhi Vabariik on A. Wiedemannile ja P. Funkile väljastanud pärast seda, kui neilt on Saksa juhiload vastavalt narkootikumide tarvitamise ja alkoholi tarvitamise eest halduskorras ära võetud.

Õiguslik raamistik

Ühenduse õigus

3 Direktiivi 91/439, millega tunnistati alates 1. juulist 1996 kehtetuks nõukogu 4. detsembri 1980. aasta direktiiv 80/1263/EMÜ ühenduse juhiloa kasutuselevõtu kohta (EÜT L 375, lk 1), põhjenduses 1 on öeldud:

„ühise transpordipoliitika eesmärkide saavutamiseks ja maanteeliikluse turvalisuse parandamiseks ning selliste isikute liikumise hõlbustamiseks, kes asuvad elama muus liikmesriigis kui selles, kus nad sõidueksami sooritasid, võetakse kasutusele [tuleks kasutusele võtta] siseriikliku juhiloa ühenduse mudel, mida liikmesriigid vastastikku tunnustavad ja mille vahetus ei ole kohustuslik". [täpsustatud tõlge]

4 Nimetatud direktiivi põhjendus 4 näeb ette:

„liiklusohutust arvesse võttes tuleks ette näha juhilubade väljastamise miinimumnõuded".

5 Direktiivi 91/439 viimane põhjendus täpsustab:

„liiklusohutuse ja liiklusega seotud põhjustel peaksid liikmesriigid suutma kohaldada juhilubade äravõtmist, peatamist ja tühistamist käsitlevaid siseriiklikke sätteid kõigi loaomanike suhtes, kelle peamine elukoht on nende territooriumil".

6 Nimetatud direktiivi artikkel 1 sätestab:

„1. Liikmesriigid võtavad kasutusele I lisas või Ia lisas kirjeldatud ühenduse mudelil põhineva siseriikliku juhiloa vastavalt käesoleva direktiivi sätetele. […]

2. Liikmesriikide väljastatud juhilubasid tunnustatakse vastastikku.

3. Kui kehtiva siseriikliku juhiloa omanik asub elama muus kui juhiloa väljastanud liikmesriigis, kohaldab vastuvõttev liikmesriik tema suhtes juhiloa kehtivusaja jooksul oma siseriiklikke eeskirju, meditsiinilist järelevalvet ja maksukorraldust ning võib loale kanda asjaajamiseks möödapääsmatuid andmeid. [Kui kehtiva juhiloa omanik asub elama muus kui juhiloa väljastanud liikmesriigis, võib vastuvõttev liikmesriik kohaldada tema suhtes oma siseriiklikke õigusnorme seoses juhiloa kehtivusajaga, meditsiinilise järelevalvega ja maksukorraldusega ning võib loale kanda asjaajamiseks möödapääsmatuid andmeid].” [Tsitaati on parandatud Euroopa Kohtus, kuna direktiivi eestikeelne tõlge on ekslik.]

7 Direktiivi 91/439 artikli 7 lõike 1 kohaselt väljastatakse juhiluba ainult neile juhiloa taotlejatele:

„a) kes on sooritanud oskuste ja käitumise eksami ja teooriaeksami ning kelle tervislik seisund vastab nõuetele II ja III lisa sätete kohaselt;

b) kelle peamine elukoht on juhiloa väljastava liikmesriigi territooriumil või kes suudab tõendada, et ta on seal õppinud vähemalt kuus kuud."

8 Vastavalt III lisa „Mootorsõiduki juhtimiseks vajaliku füüsilise ja vaimse sobivuse miinimumnõuded" punktile 14 on alkoholi tarbimine liiklusohutusele väga ohtlik ning selle probleemi tõsiduse tõttu peavad meditsiiniasutused olema eriti valvsad. Punkti 14.1 esimene lõik näeb ette, et „[l]uhiluba ei väljastata ega uuendata juhiloa taotlejatele või sõidukijuhtidele, kes on alkoholisõltlased või ei suuda joobes juhtimisest loobuda". Punkti 14.1 teisest lõigust tuleneb, et „[m]inevikus alkoholist sõltuvuses olnud juhiloa taotlejatele või sõidukijuhtidele võib juhiloa väljastada või uuendada kinnitatud meditsiinilise arvamuse ja korrapäraste arstlike läbivaatuste alusel, kui on tõendatud nende juhiloa taotlejate või sõidukijuhtide karskus teatava ajavahemiku jooksul".

9 Sama lisa punkt 15 sätestab, et „[ü]hegi kategooria juhiluba ei väljastata ega uuendata neile juhiloa taotlejatele või sõidukijuhtidele, kes on sõltuvad psühhotroopsetest ainetest või kes ei ole neist ainetest küll sõltuvad, aga kuritarvitavad neid korrapäraselt". Punkt 15.1 näeb ette, et „[j]uhiluba ei väljastata ega uuendata neile juhiloa taotlejatele või sõidukijuhtidele, kes mis tahes kujul korrapäraselt kasutavad psühhotroopseid aineid, mis võivad kahjustada liiklusohutust, kui nende kasutatud kogus on selline, et sellel on sõidukijuhtimisele kahjulik toime. See kehtib kõikide sõiduki juhtimise võimet mõjutavate ravimite või ravimikombinatsioonide suhtes".

10 Sama lisa punktist 5 tuleneb, et liikmesriigid võivad juhilubade väljastamiseks või uuendamiseks ette näha nimetatud lisas sätestatud nõuetest rangemad nõuded.

11 Direktiivi 91/439 artikli 7 lõige 5 sätestab:

„Igal isikul võib olla ainult ühe liikmesriigi väljastatud juhiluba”.

12 Direktiivi artikkel 8 näeb ette:

„[…]

2. Kui kriminaalõiguse ja politsei tegevust käsitlevate õigusaktide territoriaalsuse põhimõttest ei tulene teisiti, võib teises liikmesriigis väljastatud juhiloa omaniku alalise elukoha liikmesriik tema suhtes kohaldada sõidukijuhtimise õiguse piiramist, peatamist, äravõtmist või tühistamist käsitlevaid siseriiklikke sätteid ja vajaduse korral selleks juhiloa vahetada.

[…]

4. Liikmesriik võib keelduda ükskõik millise teises liikmesriigis väljastatud juhiloa kehtivuse tunnustamisest sellise isiku puhul, kelle suhtes tema territooriumil kohaldatakse mõnda lõikes 2 nimetatud meedet.

[…]”

13 Nimetatud direktiivi artikli 9 esimene lõik täpsustab, et „alaline elukoht" on „koht, kus isik tavaliselt elab iga kalendriaasta jooksul vähemalt 185 päeva seoses isiklike ja tööalaste sidemetega või, kui tööalased sidemed puuduvad, seoses isiklike sidemetega, millest ilmneb nimetatud isiku märkimisväärne seos tema elukohaga".

14 Direktiivi 91/439 artikli 12 lõige 3 sätestab:

„Liikmesriigid abistavad üksteist käesoleva direktiivi rakendamisel ja vahetavad vajaduse korral teavet nende juhilubade kohta, mis nad on registreerinud".

Siseriiklik õigus

Teistes liikmesriikides väljastatud juhilubade tunnustamist reguleerivad õigusnormid

15 18. augusti 1998. aasta Verordnung über die Zulassung von Personen zum Straβenverkehr'i (Fahrerlaubnis-Verordnung) (määrus isikute liiklusesse lubamise kohta ehk juhiloamäärus; *BGBl.* 1998 I, lk 2214; edaspidi „FeV") § 28 lõiked 1, 4 ja 5 sätestavad:

„1) Kehtiva [Euroopa Liidu] või [Euroopa Majanduspiirkonna (edaspidi „EMP")] liikmesriigis väljastatud juhiloa omanikud, kelle alaline elukoht § 7 lõike 1 või 2 tähenduses on Saksamaa Liitvabariigis, võivad, välja arvatud lõigetes 2–4 sätestatud juhtudel, oma õiguste piires juhtida sõidukit selles riigis. Saksamaal tunnustatakse ka välismaiste juhilubadega seotud tingimusi. Kui ei ole ette nähtud teisiti, kohaldatakse nimetatud juhilubade suhtes käesoleva määruse sätteid.

[…]

4) Lõikes 1 viidatud õigus ei kehti [liidu] ega EMP juhilubade omanike suhtes,

[…]

3. kelle suhtes on kohus Saksamaa territooriumil kohaldanud juhiloa ajutise või lõpliku äravõtmise meedet või kelle suhtes ametiasutus on teinud otsuse kohaldada viivitamatult täitmisele kuuluvat või lõplikku juhiloa äravõtmise meedet, või kellele on lõpliku otsusega keeldutud juhiluba väljastamast, või kelle juhiluba on ära võetud mitte ainult selle tõttu, et nad vahepeal sellest loobusid,

[…]

5) Õigus kasutada pärast ühe lõike 4 punktides 3 ja 4 nimetatud otsuste tegemist [liidu] või EMP juhiluba antakse taotlejale siis, kui sõiduki juhtimise õiguse äravõtmise või selle taotlemise keelamise põhjused on kadunud. […]"

Juhiloa äravõtmist reguleerivad õigusnormid

16 Karistusseadustiku (Strafgesetzbuch) § 69 näeb ette juhiloa äravõtmise juhul, kui asjaoludest nähtub, et asjaomane isik ei ole sobiv sõidukit juhtima. Vastavalt sama seadustiku §-le 69a kaasneb selle äravõtmisega keeluaeg uut juhiluba taotleda, mis võib ulatuda kuuest kuust kuni viie aastani ning teatud tingimustel võidakse koguni määrata eluaegne keeld.

17 FeV § 46 kohaselt, millega rakendatakse liiklusseaduse (Straßenverkehrsgesetz) § 3, peab juhilubasid väljastav ametiasutus võtma juhiloa ära juhul, kui selgub, et juhiloa omanik ei ole sobiv sõidukeid juhtima. Vastavalt § 46 lõikele 5 lakkab juhiloa äravõtmisega juhtimisõigus. Kui juhiluba on väljastatud välisriigis, kaasneb juhiloa äravõtmisega sõidukite juhtimise õiguse kaotamine riigi territooriumil.

Juhtimissobivust reguleerivad õigusnormid

18 FeV § 11 pealkirjaga „Sobivus” täpsustab:

„1) Isikud, kes soovivad omandada juhiluba, peavad täitma selleks vajalikke füüsilisi ja vaimseid tingimusi. Need tingimused ei ole täidetud lisades 4 või 5 nimetatud

haiguste või puuete olemasolul, mis välistavad sobivuse [mootorsõidukeid juhtida] või piiravad [seda]. […]

2) Kui esineb asjaolusid, mis tekitavad kahtlusi juhiloa taotleja füüsilistes või vaimsetes võimetes, võivad juhilube väljastavad asutused nõuda, et huvitatud isik esitaks juhiloa väljastamise või pikendamise otsuse tegemisel või piirangute või tingimuste seadmisel tervisetõendi. […]

3) [Eelkõige] [l]õikes 2 viidatud eesmärgil võidakse isiku juhtimissobivuse osas tekkinud kahtluse kõrvaldamiseks nõuda, et ta esitaks ametlikult tunnustatud liiklusmeditsiini komisjoni tervisetõendi (meditsiinilis-psühholoogilise kontrolli tõend)

[…]

4. juhul, kui on tegemist liiklusseaduse raskete või korduvate rikkumistega või kuritegudega, mis on seotud liikluse või juhtimissobimusega […]

või

5. juhiloa uuesti väljastamisel,

[…]

b) kui juhiluba on ära võetud mõnel punktis 4 nimetatud põhjusel.

[…]

8) Kui isik keeldub tervisekontrollist või kui ta ei esita juhilube väljastavale asutusele nõutavat tervisetõendit, võib nimetatud asutus oma otsuses järeldada, et asjaomane isik ei ole juhtimiseks sobiv. […]"

19 FeV artikkel 13 pealkirjaga „Sobivus alkoholiprobleemide korral" annab teatud asjaoludel, kui on vaja teha otsus juhiloa väljastamiseks või pikendamiseks või juhtimisõigusele piirangute või tingimuste seadmiseks, pädevatele ametiasutustele õiguse nõuda meditsiinilis-psühholoogilise kontrolli tõendit. See on nii eelkõige juhul, kui meditsiinilise arvamuse kohaselt või teatud asjaolude tõttu on olemas näitajad, mis viitavad alkoholi kuritarvitamisele, või kui mitmel korral on esinenud liiklusseaduse rikkumisi, mis on toime pandud alkoholi mõju all.

20 FeV artikkel 14 pealkirjaga „Sobivus narkootikumiprobleemide korral" on sõnastatud järgmiselt:

„1) Kui on vaja teha otsus juhiloa väljastamiseks või pikendamiseks või juhtimisõigusele piirangute või tingimuste seadmiseks, nõuavad pädevad asutused tervisetõendi (§ 11 lõige 2 kolmas lause) esitamist, kui teatud asjaolude põhjal on alust arvata,

1. et tegemist on sõltuvusega narkootikumidest narkootikumiseaduse [(Gesetz über den Verkehr mit Betäubungsmitteln [Betäubungsmittelgesetz])], mis on avaldatud 1. märtsil 1994 (*BGBl.* [1994] I, lk 358), mida on muudetud […] 26. jaanuari 1998. aasta seaduse (*BGBl.* [1998] 1, lk 160) artikliga 4, tähenduses selle kehtivas redaktsioonis, või sõltuvusega mõnest muust psühhotroopsest ainest,

2. et on tegemist narkootikumide tarvitamisega narkootikumiseaduse tähenduses, […]

[…]

2) Meditsiinilis-psühholoogilise kontrolli tõendit tuleb lõikes 1 nimetatud asjaoludel nõuda siis, kui

1. juhiluba on ära võetud lõikes 1 nimetatud põhjustel või

2. kui on vaja kontrollida, kas asjaomane isik on veel narkootikumidest sõltuv või kas ta jätkab lõikes 1 nimetatud ainete tarvitamist, olemata neist sõltuv."

21 FeV § 20 lõige 1 näeb ette, et kui juhiluba on ära võetud, siis kohaldatakse uue juhiloa väljaandmisele esmase juhiloa väljaandmise tingimusi. Kuigi nimetatud paragrahvi lõige 2 lubab pädeval asutusel loobuda juhiloa väljastamiseks vajalike eksamite sooritamise nõudest juhul, kui miski ei viita sellele, et taotlejal ei ole enam vastavaid teadmisi või oskusi, näeb sama paragrahvi lõige 3 ette, et niisugune otsus ei mõjuta kohustust esitada FeV § 11 lõike 3 esimese lõigu punktis 5 ette nähtud meditsiinilis-psühholoogilise kontrolli tõend.

Põhikohtuasjad ja eelotsuse küsimused

Kohtuasi C-329/06

22 Saksa kodanik A. Wiedemann elab Saksamaal alates 30. juunist 1995, olles esmalt elanud Bad Waldsees ja seejärel Wangen im Allgäus.

23 Landratsamt Ravensburg (Ravensburgi maakonnaamet) väljastas talle 29. aprillil 2002 B kategooria juhiloa katseajaga kaks aastat. Liiklusseaduse rikkumise tõttu oli A. Wiedemann 2. septembril 2003 kohustatud osalema vastaval koolituskursusel. Talle 20. märtsil 2004 tehtud uriinianalüüs näitas, et ta on tarvitanud heroiini ja kanepit. Sellega seoses möönis ta, et ta tarvitab kanepit regulaarselt.

24 Landratsamt Ravensburg võttis 14. aprilli 2004. aasta otsusega A. Wiedemannilt juhiloa ära põhjusel, et ta ei olnud narkootikumide tarvitamise tõttu juhtimiseks sobiv.

25 Regierungspräsidium Tübingen (Tübingeni maavalitsus) jättis nimetatud otsuse peale esitatud kaebuse rahuldamata 16. augusti 2004. aasta otsusega, mis jõustus 20. septembril 2004.

26 Ühel pühapäeval, 19. septembril 2004, tunnustas Karlovice linna (Tšehhi Vabariik) juhilube väljastav asutus oma otsusega A. Wiedemanni juhtimisõigust. 1. oktoobril 2004 väljastati talle Tšehhi B kategooria juhiluba, millele oli seoses elukohaga kantud märge „Bad Waldsee, Saksamaa".

27 Selle juhiloaga sõitis A. Wiedemann Saksamaal, kus ta põhjustas 11. oktoobril 2004 liiklusõnnetuse. 16. oktoobril 2004 võttis Ravensburgi politsei nimetatud juhiloa temalt ära.

28 Landratsamt Ravensburg tühistas 27. oktoobri 2004. aasta otsusega A. Wiedemanni Tšehhi juhiloast tuleneva õiguse juhtida mootorsõidukeid Saksamaa territooriumil põhjendusel, et Saksa õiguse kohaselt ta ei olnud ta veel tõendanud oma sobivust niisuguseid sõidukeid juhtida. Hiljem tagastati see juhiluba talle, olles eelnevalt teinud sellele märke „Juhiluba ei anna õigust mootorsõidukite juhtimiseks Saksamaal".

29 Tšehhi Transpordiministeerium sai Saksa ametiasutuste vahendusel teada, et Tšehhi pädev ametiasutus oli väljastanud juhiloa, ilma et ta oleks arvesse võtnud asjaolu, et A. Wiedemanni alaline elukoht oli Saksamaal või seda, et temalt oli Saksa juhiluba

ära võetud põhjusel, et ta ei olnud narkootikumi tarvitamise tõttu, mis jätkuvalt kestis, juhtimiseks sobiv.

30 18. aprilli 2005. aasta ja 10. jaanuari 2006. aasta kirjades teatas Tšehhi Transpordiministeerium, et Tšehhi pädeva ametiasutuse otsuste suhtes viiakse läbi uurimine.

31 Pärast seda, kui vaidemenetlus 27. oktoobri 2004. aasta otsuse peale ei olnud tulemusi andnud, esitas A. Wiedemann kaebuse Verwaltungsgericht Sigmaringenile (Sigmaringeni halduskohus), kes otsustas menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas direktiivi [91/439] artikli 1 lõiget 2 ning artikli 8 lõikeid 2 ja 4 tuleb tõlgendada nii, et mootorsõiduki juhtimiseks vajaliku sobivuse puudumise tõttu elukoha[liikmes]riigis halduskorras juhiloa äravõtmisega ei ole vastuolus see, kui teine liikmesriik annab uue juhiloa, ning elukoha[liikmes]riik peab ka sellist juhiluba põhimõtteliselt tunnustama?

2. Kas direktiivi [91/439] artikli 1 lõiget 2, artikli 7 lõike 1 punkti a koostoimes direktiivi III lisa ja artikli 8 lõigetega 2 ja 4 tuleb tõlgendada nii, et elukoha[liikmes]riigil puudub kohustus tunnustada juhiluba, mille selle omanik on pärast temalt elukoha[liikmes]riigis juhiloa äravõtmist omandanud kelmuse teel kas juhiloa väljastanud liikmesriigi juhilube väljastavat ametiasutust teadlikult pettes ja tõendamata oma sobivust mootorsõidukit uuesti juhtida või tänu salajasele kokkuleppele juhiloa väljastanud liikmesriigi ametiasutuse ametnikega?

3. Kas direktiivi [91/439] artikli 1 lõiget 2 ning artikli 8 lõikeid 2 ja 4 tuleb tõlgendada nii, et elukoha[liikmes]riik võib pärast seda, kui tema ametiasutused on juhiloa ära võtnud, peatada teises liikmesriigis väljastatud juhiloa ajutiselt või keelata selle kasutamise seni, kuni juhiloa väljastanud liikmesriik uurib, kas võtta õigusvastaselt saadud juhiluba ära?"

32 Euroopa Kohus sai 26. aprillil 2007 kirja, mille Tšehhi Transpordiministeerium oli 14. märtsil 2006 saatnud vastavale Saksa ministeeriumile ja milles ta kinnitab, et A. Wiedemanni Tšehhi juhiluba oli talle väljastatud kehtiva korra kohaselt. Eelotsusetaotluse esitanud kohus esitas nimetatud kirja ja selle saksakeelse tõlke ka Euroopa Kohtule. Vastavalt Euroopa Kohtu põhikirja artiklile 23 saadeti need dokumendid kõigile huvitatud isikutele, kes olid kohtule kirjalikke märkusi esitanud.

Kohtuasi C-343/06

33 Amtsgericht Chemnitzi (Chemnitzi esimese astme kohus) 25. mai 2001. aasta lõpliku kohtuotsusega mõisteti 12. juulil 2000 Saksamaal väljastatud B kategooria juhiloa omanik P. Funk süüdi joobeseisundis sõidukijuhtimise eest. Tema õigus mootorsõidukeid juhtida tunnistati kehtetuks, tema juhiluba võeti ära ja tal keelati uue Saksa juhiloa omandamine üheksa kuu jooksul, mis lõppes 24. veebruaril 2002.

34 Kui ta taotles uut juhiluba, seati selle tingimuseks meditsiinilis-psühholoogilise kontrolli läbimine. Selle kontrolli tulemusel 7. veebruaril 2002 väljastatud tõend kinnitas, et asjaomane isik ei olnud mootorsõidukite juhtimiseks sobiv, kuna ta ei olnud paranenud ja püsis suur oht tagasilanguseks. Siiski omandas P. Funk pärast vastava kursuse läbimist 26. märtsil 2002 uue juhiloa.

35 17. juunil 2002 toimunud kontrollimisel tuvastati, et P. Funk oli taas joobeseisundis. Kuna pärast nimetatud kontrolli 17. juunil 2003 koostatud tervisetõendis oli järeldatud, et võis eeldada, et asjaomane isik jätkab mootorsõidukite juhtimist joobeseisundis, siis võttis Stadt Chemnitz temalt 15. juuli 2003. aasta otsusega, mida ei ole vaidlustatud, ta uue juhiloa ära.

36 P. Funk taotles uut luba 2. detsembril 2003. Kuna 27. veebruaril 2004 läbi viidud tervisekontrolli tõend oli negatiivne, võttis ta oma taotluse tagasi.

37 Eelotsusetaotlusest selgub, et kuigi Chemnitzi rahvastikuregistrisse oli kantud, et tema elukoht on ainult selles linnas, omandas P. Funk 9. detsembril 2004 Teplice's (Tšehhi Vabariik) uue B kategooria juhiloa, mida ta on hiljem ise kinnitanud.

38 Kui Stadt Chemnitz oli sellest teada saanud, nõudis ta 10. veebruaril 2005 P. Funkilt tervisekontrolli tõendit selle kohta, et ta sobib mootorsõidukeid juhtima. Kuna viimane seda nõuet ei täitnud, võttis Stadt Chemnitz talt õiguse kasutada oma Tšehhi juhiluba Saksamaa territooriumil ja nõudis talt selle loa esitamist, et kanda sellele keelumärge, vastasel korral pidi talle määratama trahv. 31. mai 2005. aasta otsusega määrati P. Funkile nimetatud nõude täitmata jätmise eest trahv 500 eurot ja tehti hoiatus, et see juhiluba võetakse temalt ära.

39 Pärast seda, kui vaidemenetlus nende otsuse peale ei olnud tulemusi andnud, esitas P. Funk kaebuse Verwaltungsgericht Chemnitzile (Chemnitzi halduskohus), kes otsustas menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas liikmesriik võib kooskõlas direktiivi [91/439] artikli 1 lõikega 2 ning artikli 8 lõigetega 2 ja 4 nõuda teises liikmesriigis väljastatud juhiloa omanikult, et viimane taotleks [esimese liikmesriigi] ametiasutustelt, et need asutused tunnustaksid tema õigust kasutada seda juhiluba [selle riigi] territooriumil, juhul kui selle juhiloa omanikult on varem selles [esimeses] liikmesriigis juhiluba [, mille see liikmesriik talle oli väljastanud,] ära võetud või [kui see eelmine juhiluba on seal] vähemalt kehtetuks tunnistatud?

2. Juhul kui vastus on eitav, [k]as direktiivi [91/439] artikli 1 lõiget 2 koostoimes artikli 8 lõigetega 2 ja 4 tuleb tõlgendada nii, et liikmesriik võib oma territooriumil keelduda teise liikmesriigi väljastatud juhiloa tunnustamisest, kui juhiloa omanikult on [esimese liikmesriigi väljastatud eelmine] juhiluba [selle riigi] ametiasutuse poolt varem ära võetud, kui selle esimese liikmesriigi õiguse kohaselt ei ole haldusõiguslike meetmete korral, nagu juhiloa äravõtmine või kehtetuks tunnistamine, [uue juhiloa] väljastamiseks keeluaega, ning kui [selle] väljastamise üheks peamiseks tingimuseks on see, et asjaomane isik on ametiasutuse nõudel tõendanud oma sobivust sõidukit juhtida meditsiinilis-psühholoogilise kontrolli tõendiga, mille läbiviimise kord on täpsustatud siseriiklikus õiguses?

3. Juhul kui vastus on eitav, [k]as direktiivi [91/439] artikli 1 lõiget 2 koostoimes artikli 8 lõigetega 2 ja 4 tuleb tõlgendada nii, et liikmesriik võib oma territooriumil keelduda teise liikmesriigi väljastatud juhiloa tunnustamisest, kui juhiloa omanikult on [esimese liikmesriigi väljastatud eelmine] juhiluba [selle esimese] liikmesriigi territooriumil ametiasutuse poolt varem ära võetud […] või kehtetuks tunnistatud ning kui objektiivsete asjaolude alusel (elukoha puudumine vaidlusaluse juhiloa väljastanud liikmesriigis ja uue juhiloa tulemusteta taotlemine [esimeses] liikmesriigis) võib arvata, et [teises liikmesriigis väljastatud liidu] juhiloa omandamisega soovitakse mööda minna [esimeses liikmesriigis kehtivatest] uue juhiloa väljastamise menetluse rangetest sisulistest nõuetest, eelkõige [mis puutub] meditsiinilis-psühholoogilise kontrolli tõendisse?”

40 P. Funki kirjalikele märkustele on lisatud 21. juunil 2007 Euroopa Kohtule esitatud Tšehhi Transpordiministeeriumi 5. septembri 2005. aasta kiri, milles viimane kinnitab, et P. Funki Tšehhi juhiluba on kehtiv. Vastavalt Euroopa Kohtu põhikirja artiklile 23 saadeti need dokumendid kõigile huvitatud isikutele, kes olid kohtule kirjalikke märkusi esitanud.

Menetlus Euroopa Kohtus

41 Euroopa Kohtu presidendi 10. oktoobri 2006. aasta määrusega liideti kohtuasjad C-329/06 ja C-343/06 kirjaliku ja suulise menetluse ning kohtuotsuse huvides.

42 Euroopa Kohus saatis 1. augustil 2007 Tšehhi valitsusele mitmed kirjalikud küsimused, milles ta küsis esiteks Tšehhi Vabariigi õiguse kohta seoses direktiivi 91/439 artikli 7 lõike 1 punktides a ja b sätestatud tingimuste täitmise kontrollimisega ning seoses võimalusega väljastada juhiluba, millel on omaniku elukoht märgitud teises liikmesriigis, ja teiseks tingimuste kohta, mida kohaldatakse selle kindlakstegemiseks, kas isiku elukoht on selles liikmesriigis ning kas selle elukoha olemasolu kontrollitakse.

43 Tšehhi valitsus vastas nimetatud küsimustele Euroopa Kohtu kantseleisse 31. augustil 2007 saabunud faksis, et direktiivis 91/439 ette nähtud kujul alalise elukoha tingimus võeti Tšehhi õigussüsteemi üle alles alates 1. juulist 2006. Nimetatud kuupäevale eelnenud ajal võimaldasid Tšehhi õigusnormid väljastada juhilube isikutele, kellel Tšehhi Vabariigi territooriumil alalist ega ajutist elukohta polnud.

Eelotsuse küsimused

44 Esitatud eelotsuse küsimused käsitlevad kahte juhilubade vastastikuse tunnustamise aspekti, mida tuleb uurida üksteise järel, nimelt esiteks liikmesriigi võimalust keelduda teise liikmesriigi väljastatud juhiloa tunnustamisest ja teiseks liikmesriigi võimalust ajutiselt peatada niisugusest juhiloast tulenev juhtimisõigus kuni ajani, mil juhiloa väljastanud liimesriik teeb selle juhiloa võimaliku äravõtmise kohta otsuse.

Liikmesriigi võimalus keelduda teise liikmesriigi väljastatud juhiloa tunnustamisest

45 Kõigepealt tuleb märkida, et EÜ artiklis 234 sätestatud siseriiklike kohtute ja Euroopa Kohtu vahelises koostöömenetluses on Euroopa Kohtu ülesanne anda siseriiklikule kohtule tarvilik vastus, mis võimaldaks viimasel poolelioleva kohtuasja lahendada. Seda arvestades tuleb Euroopa Kohtul temale esitatud küsimused vajadusel ümber sõnastada. Lisaks tuleb meeles pidada, et Euroopa Kohtu ülesanne on tõlgendada kõiki ühenduse õiguse sätteid, mida siseriiklikud kohtud vajavad oma kohtuasjade lahendamiseks, isegi kui need kohtud ei ole selliseid sätteid Euroopa Kohtule esitatud küsimustes otseselt maininud (18. märtsi 1993. aasta otsus kohtuasjas C-280/91: Viessmann, EKL 1993, lk I-971, punkt 17; 11. detsembri 1997. aasta otsus kohtuasjas C-42/96: Immobiliare SIF, EKL 1997, lk I-7089, punkt 28, ja 8. märtsi 2007. aasta otsus kohtuasjas C-45/06: Campina, EKL 2007, lk I-2089, punktid 30 ja 31).

46 Antud juhul tuleb põhikohtuasjade aluseks olevaid asjaolusid ja Euroopa Kohtule esitatud märkusi arvestades võtta esitatud küsimuste uurimisel arvesse direktiivi 91/439 artikli 7 lõike 1 punkte a ja b. Seega tuleb selleks, et anda eelotsuse küsimustele tarvilik ja võimalikult täielik vastus, laiendada nende ulatust, kuna eelotsusetaotlused esitanud kohtud ei ole seda ise teinud.

47 Kohtuasja C-329/06 kahe esimese küsimusega ja kohtuasja C-343/06 teise ja kolmanda küsimusega soovivad eelotsusetaotlused esitanud kohtud teada sisuliselt seda, kas direktiivi 91/439 artikli 1 lõiget 2, artikli 7 lõike 1 punkte a ja b ning artikli 8 lõikeid 2 ning 4 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus, kui liikmesriik (vastuvõttev liikmesriik) keeldub oma territooriumil tunnustamast teise liikmesriigi (väljastanud liikmesriik) poolt niisugusele isikule väljastatud juhiluba, kelle varasem juhiluba on vastuvõtvas liikmesriigis narko- või alkoholijoobes sõidukijuhtimise tõttu ära võetud, kui see isik omandas uue juhiloa pärast selle taotlemise keeluaja möödumist, kuid eirates elukohatingimust või sobivuse tingimusi, mille vastuvõttev liikmesriik on sellega seoses liiklusohutuse tagamiseks kehtestanud.

48 Neid küsimusi tuleb uurida koos kohtuasja C-343/06 esimese küsimusega, millega sisuliselt soovitakse kindlaks teha, kas juhul, kui isiku varasem juhiluba on selle väljastanud liikmesriigis ära võetud või kehtetuks tunnistatud, võib vastuvõttev liikmesriik nõuda, et isik taotleks enne teise liikmesriigi poolt väljastatud uue juhiloa kasutamist seda, et vastuvõttev liikmesriik tunnustaks tema õigust seda juhiluba riigi territooriumil kasutada.

49 Direktiivi 91/439 põhjendusest 1 selgub, et direktiivi artikli 1 lõikes 2 sätestatud liikmesriikide väljastatud juhilubade vastastikune tunnustamine on kehtestatud eelkõige selleks, et hõlbustada selliste isikute liikumist, kes asuvad elama muus liikmesriigis kui see, kus nad sõidueksami sooritasid (29. aprilli 2004. aasta otsus kohtuasjas C-476/01: Kapper, EKL 2004, lk I-5205, punkt 71).

50 Selgelt väljakujunenud kohtupraktika kohaselt näeb nimetatud artikli 1 lõige 2 ette liikmesriikide väljastatud juhilubade vastastikuse tunnustamise ilma ühegi formaalsuseta. See säte paneb liikmesriikidele selge ja täpse kohustuse, mis ei jäta selle kohustuse täitmiseks võetavate meetmete osas mingisugust kaalutlusruumi (vt selle kohta 29. oktoobri 1998. aasta otsus kohtuasjas C-230/97: Awoyemi, EKL 1998, lk I-6781, punktid 41 ja 43; 10. juuli 2003. aasta otsus kohtuasjas C-246/00: komisjon *vs.* Madalmaad, EKL 2003, lk I-7485, punktid 60 ja 61; eespool viidatud kohtuotsus Kapper,

punkt 45; 6. aprilli 2006. aasta määrus kohtuasjas C-227/05: Halbritter, punkt 25, ja 28. septembri 2006. aasta määrus kohtuasjas C-340/05: Kremer, punkt 27).

51 Sellest tuleneb, et vastuvõttev liikmesriik ei saa kehtestada ühtegi formaalsust, mis oleks eeltingimuseks teise liikmesriigi poolt väljastatud juhiloa tunnustamisele. Seega on vastastikuse tunnustamise põhimõttega vastuolus kohustada liikmesriigi väljastatud juhiloa omanikku taotlema selle juhiloa tunnustamist teises liikmesriigis (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Madalmaad, punkt 60 jj).

52 Tõendi väljastanud liikmesriik peab kontrollima, kas ühenduse õigusega kehtestatud miinimumtingimused, eelkõige seoses elukohaga ja juhtimissobivusega, on täidetud, ja sellest lähtudes, kas juhiloa – antud juhul uue juhiloa – väljastamine on õigustatud.

53 Seega, kui ühe liikmesriigi ametiasutus on vastavalt direktiivi 91/439 artikli 1 lõikele 1 juhiloa väljastanud, ei ole teistel liikmesriikidel õigust kontrollida, kas nimetatud direktiivis ette nähtud juhiloa väljastamise tingimused on täidetud (vt selle kohta eespool viidatud kohtumäärus Halbritter, punkt 34, ja eespool viidatud kohtumäärus Kremer, punkt 27). Teise liikmesriigi väljastatud juhiloa omamist tuleb käsitada tõendina selle kohta, et nimetatud juhiloa omanik vastas nendele tingimustele juhiloa väljastamise päeval (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Madalmaad, punkt 75; 11. detsembri 2003. aasta määrus kohtuasjas C-408/02: Da Silva Carvalho, punkt 21, ja eespool viidatud kohtuotsus Kapper, punkt 46). Seega ei mõjuta asjaolu, et vastavalt nimetatud direktiivi III lisa punktile 5 võib liikmesriik näha juhilubade väljastamiseks ette nimetatud lisas sätestatud tervisekontrollinõuetest rangemad nõuded, selle liikmesriigi kohustust tunnustada juhilube, mille teised liikmesriigid on kooskõlas sama direktiivi nõuetega väljastanud.

54 Sellest järeldub esiteks, et vastuvõttev liikmesriik, kes kehtestab juhilubade väljaandmisele rangemad siseriiklikud nõuded, eelkõige pärast varasema juhiloa äravõtmist,

ei saa teise liikmesriigi poolt hiljem väljastatud juhiloa tunnustamisest keelduda ainuüksi põhjusel, et selle uue juhiloa omanik omandas selle loa siseriiklike õigusnormide alusel, mis ei näe ette samu nõudeid kui vastuvõttev liikmesriik.

55 Teiseks on vastastikuse tunnustamise põhimõttega vastuolus see, kui vastuvõttev liikmesriik keeldub tunnustamast teise liikmesriigi väljastatud juhiluba ainuüksi põhjusel, et vastuvõtva liikmesriigi andmetel ei vastanud nimetatud juhiloa omanik loa väljastamise kuupäeval selle loa saamiseks nõutud tingimustele (vt selle kohta eespool viidatud kohtumäärus Da Silva Carvalho, punkt 22, ja eespool viidatud kohtuotsus Kapper, punkt 47).

56 Kuna direktiiv 91/439 annab juhilube väljastavale liikmesriigile ainupädevuse tagada, et tema koostatud juhiload väljastatakse nimetatud direktiivis ette nähtud tingimuste kohaselt, siis saab vaid see liikmesriik võtta vastavaid meetmeid nende juhilubade suhtes, mille puhul hiljem selgub, et nende omanikud ei vastanud nimetatud tingimustele (vt selle kohta eespool viidatud kohtumäärus Da Silva Carvalho, punkt 23, ja eespool viidatud kohtuotsus Kapper, punkt 48).

57 Kui liikmesriigil on tõsiseid põhjusi kahelda mõne sellise juhiloa õiguspärasuses, mille on väljastanud teine liikmesriik, siis peab ta sellest viimasele direktiivi 91/439 artikli 12 lõikes 3 sätestatud vastastikuse koostöö ja teabevahetuse raames teatama. Juhul kui väljastanud liikmesriik ei võta vastavaid meetmeid, võib vastuvõttev liikmesriik algatada tema suhtes EÜ artikli 227 kohaldamise menetluse, et Euroopa Kohus tuvastaks direktiivist 91/439 tulenevate kohustuste rikkumise (vt selle kohta eespool viidatud kohtumäärus Da Silva Carvalho, punkt 23, ja eespool viidatud kohtuotsus Kapper, punkt 48).

58 On tõsi, et nagu tuleneb direktiivi 91/439 viimasest põhjendusest, võimaldavad direktiivi artikli 8 lõiked 2 ja 4 liikmesriikidel liiklusohutusega seotud põhjustel teatud

tingimustel kohaldada juhtimisõiguse piiramist ja peatamist või juhiloa äravõtmist ja kehtetuks tunnistamist käsitlevaid siseriiklikke sätteid kõigi loaomanike suhtes, kelle alaline elukoht on nende territooriumil.

59 Samas tuleb esiteks meelde tuletada, et seda direktiivi 91/439 artikli 8 lõikest 2 tulenevat pädevust võib kasutada vaid asjaomase isiku käitumise tõttu, mis leiab aset pärast seda, kui ta on teise liikmesriigi väljastatud juhiloa omandanud (vt selle kohta eespool viidatud kohtumäärus Halbritter, punkt 38, ja eespool viidatud kohtumäärus Kremer, punkt 35).

60 Teiseks kujutab nimetatud artikli 8 lõike 4 esimene lõik – mis lubab liikmesriigil keelduda teises liikmesriigis niisuguse isiku poolt omandatud juhiloa kehtivuse tunnustamisest, kelle juhtimisõigus on esimeses liikmesriigis piiratud või peatatud või kellelt on seal juhiluba ära võetud või kehtetuks tunnistatud – endast juhilubade vastastikkuse põhimõtte suhtes erandit ja seetõttu tõlgendatakse seda kitsalt (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Kapper, punktid 70 ja 72, eespool viidatud kohtumäärus Halbritter, punkt 35, ja eespool viidatud kohtumäärus Kremer, punkt 28).

61 Sellega seoses tuleb kõigepealt rõhutada, et vaatamata sellele, et see säte võimaldab liikmesriigil teatud tingimustel keelduda teise liikmesriigi väljastatud juhiloa kehtivuse tunnustamisest, ei tulene sellest vastupidi Saksamaa valitsuse väitele seda, et liikmesriik võib seada teise liikmesriigi väljastatud juhiloa kasutamise eeltingimuseks loa saamise (vt selle kohta eespool viidatud kohtumäärus Kremer, punkt 37).

62 Kuna liikmesriik peab juhilube väljastama direktiivis 91/439 sätestatud miinimumtingimuste kohaselt, mille hulgas on direktiivi III lisas juhtimissobivusele sätestatud tingimused, siis oleks formaalsusteta vastastikuse tunnustamise kohustusega vastuolus selle direktiivi artikli 8 lõike 4 esimese lõigu niisugune tõlgendus, mille kohaselt

peaks iga isik, kelle juhiluba on mõnes liikmesriigis ära võetud või kehtetuks tunnistatud, pöörduma selle liikmesriigi pädevate asutuste poole, et saada luba hiljem teises liikmesriigis väljastatud juhiloast tuleneva juhtimisõiguse kasutamiseks.

63 Nimetatud sättele ei saa liikmesriik tugineda ka selleks, et ajutiselt keelduda niisuguse isiku – kelle selle liikmesriigi poolt väljastatud juhiluba on ära võetud või kehtetuks tunnistatud – mis tahes juhiloa kehtivuse tunnustamisest, mille teine liikmesriik on talle hiljem väljastanud (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Kapper, punkt 76, eespool viidatud kohtumäärus Halbritter, punkt 27, ja eespool viidatud kohtumäärus Kremer, punkt 29). Möönda, et liikmesriigil on õigus tugineda siseriiklikele õigusnormidele, et keelduda ajutiselt teise liikmesriigi väljastatud juhiloa kehtivuse tunnustamisest, tähendaks eitada juhilubade vastastikuse tunnustamise põhimõtet ennast, mis kujutab endast direktiiviga 91/439 kehtestatud süsteemi alustala (eespool viidatud kohtuotsus Kapper, punkt 77, eespool viidatud kohtumäärus Halbritter, punkt 28, ja eespool viidatud kohtumäärus Kremer, punkt 30).

64 Täpsemalt on Euroopa Kohus eespool viidatud kohtumääruse Kremer punktis 38 asunud seisukohale, et kui isikult on ühe liikmesriigi territooriumil juhiluba ära võetud ja sellega ei kaasne keeluaega uue loa taotlemiseks, siis on direktiivi 91/439 artikli 1 lõikega 2 koostoimes artikli 8 lõigetega 2 ja 4 vastuolus see, kui see liikmesriik keeldub oma territooriumil tunnustamast juhtimisõigust, mis tuleneb teises liikmesriigis hiljem väljastatud juhiloast – ja seetõttu ka nimetatud juhiloa kehtivust –, kui selle loa omaniku puhul ei ole täidetud tingimused, mis on esimeses liikmesriigis ette nähtud niisugusteks juhtudeks – st pärast juhiloa äravõtmist uue juhiloa väljastamiseks –, sh juhtimissobivuse kontroll, mis näitab, et juhiloa äravõtmist õigustanud asjaolusid enam ei ole.

65 Seevastu tuleneb eeltoodust, et direktiivi 91/439 artikli 1 lõikega 2 ja artikli 8 lõikega 4 ei ole vastuolus see, kui liikmesriik keeldub tunnustamast isiku – kellelt on tema territooriumil juhiluba ära võetud ja kellel on keelatud teatud aja jooksul uut juhiluba taotleda – uut juhiluba, mille teine liikmesriik on sellel keeluajal väljastatud.

66 Ning kuigi on tõsi, et direktiivi 91/439 artikli 8 lõige 2 ei võimalda alalise elukoha liikmesriigil keelduda teise liikmesriigi väljastatud juhiluba tunnustamast ainuüksi põhjusel, et selle juhiloa omanikult on alalise elukoha liikmesriigis eelmine juhiluba ära võetud, võimaldab nimetatud säte, nagu on meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktides 58 ja 59, alalise elukoha liikmesriigil, kui karistusõiguse ja politsei tegevust käsitlevate õigusaktide territoriaalsuse põhimõttest ei tulene teisiti, uue juhiloa kasutamist siiski piirata või peatada, see luba ära võtta või kehtetuks tunnistada, kui selle loa omaniku käitumine pärast selle juhiloa väljastamist seda vastuvõtva liikmesriigi õiguse kohaselt õigustab.

67 Järgmisena tuleb eelotsusetaotlused esitanud kohtute küsimustele vastamiseks täpsemalt uurida eespool meenutatud vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamist juhtudel, kui on tuvastatud, et uus juhiluba on väljastatud direktiiviga 91/439 kehtestatud elukohatingimust eirates.

68 Nimetatud direktiivi põhjendusest 4 tuleneb selle kohta, et liiklusohutuse tagamise tingimuste hulgas on ka direktiivi artikli 7 lõike 1 punktides a ja b sätestatud tingimused, mille kohaselt tuleb juhiloa väljastamisel lähtuda vastavalt ka sobivuse ja elukoha nõuetest.

69 Nagu Euroopa Ühenduste Komisjon on oma märkustes rõhutanud, aitab elukohatingimus liikmesriikide õigusnormide täieliku ühtlustamise puudumisel juhilubade väljastamise valdkonnas eelkõige võidelda „juhiloaturismiga". Peale selle on see tingimus, nagu märgib kohtujurist oma ettepaneku punktis 78, hädavajalik juhtimissobivuse tingimuse täitmise kontrollimisel.

70 Direktiivi 91/439 artikli 7 lõige 5, mis sätestab, et igal isikul võib olla ainult ühe liikmesriigi väljastatud juhiluba, kehtestab juhiloa unikaalsuse põhimõtte. Seega on väljastavat liikmesriiki kindlaksmääraval elukohatingimusel eeltingimusena – mis võimaldab kontrollida, kas taotleja on teised direktiivis sätestatud tingimused täitnud – teiste direktiiviga kehtestatud tingimustega võrreldes eriline tähendus.

71 Järelikult võiks liiklusohutus saada kahjustatud, kui elukohatingimust ei järgitaks isiku puhul, kelle juhtimisõigus on direktiivi 91/439 artikli 8 lõike 4 tähenduses piiratud, peatatud, ära võetud või kehtetuks tunnistatud.

72 Sellest järeldub, et juhul, kui mitte vastuvõtva liikmesriigi andmete põhjal, vaid juhiloale kantud märgete või muu väljastanud liikmesriigilt saadud vaieldamatu teabe alusel on võimalik kindlaks teha, et juhiloa väljastamise ajal ei olnud täidetud direktiivi 91/439 artikli 7 lõike 1 punktis b sätestatud elukohatingimus, võib vastuvõttev liikmesriik, kelle territooriumil on nimetatud juhiloa omanikult varasem juhiluba ära võetud, keelduda tunnustamast niisugusest juhiloast tulenevat juhtimisõigust, mille teine liikmesriik on väljastanud hiljem, pärast uue juhiloa taotlemise keeluaja möödumist.

73 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esitatud küsimustele vastata, et direktiivi 91/439 artikli 1 lõiget 2, artikli 7 lõiget 1 ning artikli 8 lõikeid 2 ja 4 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus see, kui liikmesriik niisugustel asjaoludel nagu põhikohtuasjas keeldub oma territooriumil tunnustamast juhtimisõigust, mis tuleneb juhiloast – mille teine liikmesriik on väljastanud hiljem, pärast asjaomasele isikule uue juhiloa taotlemiseks määratud keeluaja möödumist – ja seetõttu keeldub tunnustamast ka nimetatud juhiloa kehtivust, kui selle loa omaniku puhul ei ole täidetud tingimused, mis on esimeses liikmesriigis ette nähtud niisugusteks juhtudeks – st pärast juhiloa äravõtmist uue juhiloa väljastamiseks –, sh juhtimissobivuse kontroll, mis näitab, et juhiloa äravõtmist õigustanud asjaolusid enam ei ole. Samadel asjaoludel ei ole nimetatud sätetega vastuolus see, kui liikmesriik keeldub

oma territooriumil tunnustamast niisugusest juhiloast tulenevat juhtimisõigust, mille teine liikmesriik on väljastanud hiljem, juhul kui juhiloale kantud märgete või muu väljastanud liikmesriigilt saadud vaieldamatu teabe alusel on võimalik kindlaks teha, et juhiloa väljastamise ajal ei olnud sellise juhiloa omaniku alaline elukoht, kellelt on esimeses liikmesriigis varasem juhiluba ära võetud, väljastava liikmesriigi territooriumil.

Liikmesriigi võimalus ajutiselt peatada teise liikmesriigi väljastatud juhiloast tulenev juhtimisõigus

74 Kolmanda küsimusega tahab kohtuasjas C-329/06 eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 91/439 artikli 1 lõiget 2 ning artikli 8 lõikeid 2 ja 4 tuleb tõlgendada nii, et liikmesriik võib pärast seda, kui tema ametiasutused on juhiloa ära võtnud, liiklusohutuse huvides ajutiselt peatada teise liikmesriigi poolt hiljem väljastatud juhiloast tuleneva juhtimisõiguse, kui see liikmesriik teatab, et ta viib selle uue juhiloa väljastamise asjaolude suhtes läbi uurimise, millest võib tuleneda selle juhiloa äravõtmine.

Küsimuse asjakohasus

75 Saksamaa valitsus kinnitab oma kirjalikes märkustes seoses kohtuasjaga C-329/06, et pärast käesoleva kohtuotsuse punktis 32 mainitud Tšehhi Vabariigi 14. märtsi 2006. aasta kirjas väljendatud seisukohavõttu, mille kohaselt ei võta see liikmesriik A. Wiedemannilt juhiluba ära, ei ole käesolev eelotsuse küsimus enam asjakohane.

76 Sellega seoses tuleb meenutada, et EÜ artikli 234 kohases menetluses, mis põhineb siseriiklike kohtute ja Euroopa Kohtu ülesannete selgel eristamisel, on üksnes siseriikliku kohtu pädevuses, kellele vaidlus on lahendada antud ja kes peab asjas otsuse tegema, hinnata kohtuasja eripära arvestades nii eelotsuse vajalikkust oma otsuse tegemiseks kui ka Euroopa Kohtule esitatavate küsimuste asjakohasust. Seega, kui need küsimused puudutavad ühenduse õiguse tõlgendamist, on Euroopa Kohus põhimõtteliselt kohustatud neile vastama (vt eelkõige 13. märtsi 2001. aasta otsus kohtuasjas C-379/98: PreussenElektra, EKL 2001, lk I-2099, punkt 38; 18. detsembri 2007. aasta otsus kohtuasjas C-341/05: Laval un Partneri, EKL 2007, lk I-11767, punkt 45, ja 14. veebruari 2008. aasta otsus kohtuasjas C-450/06: Varec, EKL 2008, lk I-581, punkt 23).

77 Euroopa Kohus on siiski ka tõdenud, et erandjuhtudel peab ta oma pädevuse hindamiseks kindlaks tegema, millistel asjaoludel siseriiklik kohus talle eelotsusetaotluse esitas (eespool viidatud kohtuotsus Varec, punkt 24 ja viidatud kohtupraktika). Siseriikliku kohtu esitatud eelotsuse küsimusele vastamisest keeldumine on võimalik eelkõige siis, kui on ilmselge, et ühenduse õiguse tõlgendamise küsimusel ei ole mingit seost põhikohtuasja asjaolude või esemega või kui kõnealune probleem on oletuslik (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsus PreussenElektra, punkt 39, ja eespool viidatud kohtuotsus Laval un Partneri, punkt 46).

78 Antud juhul ei vaidlusta Saksamaa valitsus Euroopa Kohtu pädevust eelotsusemenetluse algatamise ajal. Ta piirdub vaid selle märkimisega, et käesolev küsimus kaotas asjakohasuse pärast Tšehhi transpordiministri 14. märtsi 2006. aasta kirja, kuna see tähendab Tšehhi ametiasutuste lõplikku keeldumist algatada põhikohtuasjas küsimuse all oleva juhiloa äravõtmise menetlus.

79 Siiski peab just siseriiklik kohus, mitte Euroopa Kohus, kontrollima selle kirja mõju ulatust, et teha kindlaks, kas selles sisaldub niisugune keeldumine. Igal juhul saab vaid siseriiklik kohtus kindlaks teha, kas neid asjaolusid arvestades, mis tehti talle teatavaks pärast eelotsusetaotluse esitamist, ei ole eelotsuse küsimuse vastus talle esitatud vaidluse lahendamiseks enam vajalik.

80 Sellest järeldub, et käesolevale eelotsuse küsimusele tuleb vastata.

Põhiküsimus

81 Kõigepealt tuleb märkida, et kuna liikmesriik on direktiivi 91/439 alusel kohustatud tunnustama teise liikmesriigi väljastatud juhiluba, siis kahjustaks see juhilubade vastastikuse tunnustamise kasulikku mõju, kui sellel esimesel liikmesriigil oleks võimalik otsustada sellest juhiloast tuleneva juhtimisõiguse peatamine ajaks, mil teine liikmesriik kontrollib selle juhiloa väljastamise asjaolusid.

82 Isegi kui see kontroll võiks viia kõnealuse juhiloa äravõtmiseni, oleks nimetatud juhiloast tuleneva juhtimisõiguse peatamine niisugusel juhul rajatud selle loa ebaseaduslikkuse eeldusele, mis ei ole kooskõlas käesoleva kohtuotsuse punktis 53 meenutatud Euroopa Kohtu praktikaga, mille kohaselt peab iga liikmesriik käsitama teise liikmesriigi väljastatud juhiloa omamist tõendina sellest, et juhiloa väljastamise päeval vastas nimetatud juhiloa omanik direktiivis 91/439 ette nähtud tingimustele.

83 Nimetatud direktiivi sätete kohaselt on liikmesriik pärast isikult juhiloa äravõtmist kohustatud tunnustama teise liikmesriigi poolt hiljem sellele isikule väljastatud juhiluba ja seega ei või ta sellest uuest juhiloast tulenevat juhtimisõigust peatada.

84 Samas kui liikmesriigil on vastavalt käesoleva kohtuotsuse punkti 73 teises pooles toodud vastusele erandjuhul õigus keelduda tunnustamast teise liikmesriigi poolt

väljastatud juhiloa kehtivust, on sellel esimesel liikmesriigil *a fortiori* õigus peatada selle juhiloa omaniku juhtimisõigus ajaks, mil teine liikmesriik viib selle juhiloa väljastamise asjaolude suhtes läbi uurimist, eelkõige mis puutub direktiivi 91/439 artikli 7 lõike 1 punktis b sätestatud elukohatingimuse järgimisse, millest võib tuleneda selle juhiloa äravõtmine.

85 Nagu sai märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 66, on oluline meenutada, et direktiivi 91/439 artikli 8 lõike 2 alusel võib liikmesriik oma siseriiklikke õigusnorme seoses juhtimisõiguse piiramise, peatamise, äravõtmise või kehtetuks tunnistamisega kohaldada teises liikmesriigis väljastatud juhiloa omaniku suhtes siis, kui seda õigustab asjaomase isiku käitumine pärast selle juhiloa väljastamist.

86 Eeltoodud põhjendustest lähtudes tuleb kohtuasjas C-329/06 esitatud kolmandale küsimusele vastata, et direktiivi 91/439 artikli 1 lõikega 2 ning artikli 8 lõigetega 2 ja 4 on vastuolus, kui liikmesriik, kes on selle direktiivi kohaselt kohustatud tunnustama teise liikmesriigi väljastatud juhiloast tulenevat juhtimisõigust, peatab selle juhtimisõiguse ajutiselt ajal, mil teine liikmesriik kontrollib selle juhiloa väljastamise asjaolusid. Seevastu ei ole samadel asjaoludel nimetatud sätetega vastuolus see, kui liikmesriik otsustab nimetatud õiguse peatada, kui nimetatud juhiloale kantud märgetest või muust sellelt teiselt liikmesriigilt saadud vaieldamatust teabest tuleneb, et selle juhiloa väljastamise ajal ei olnud täidetud nimetatud direktiivi artikli 7 lõike 1 punktis b sätestatud elukohatingimus.

Kohtukulud

87 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtutes poolelioleva asja üks staadium, otsustavad kohtukulude jaotuse siseriiklikud

kohtud. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

1. **Nõukogu 29. juuli 1991. aasta direktiivi 91/439/EMÜ juhilubade kohta (muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. septembri 2003. aasta määrusega (EÜ) nr 1882/2003) artikli 1 lõiget 2, artikli 7 lõiget 1 ja artikli 8 lõikeid 2 ning 4 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus see, kui liikmesriik niisugustel asjaoludel nagu põhikohtuasjas keeldub oma territooriumil tunnustamast juhtimisõigust – mis tuleneb juhiloast, mille teine liikmesriik on väljastanud hiljem, pärast asjaomasele isikule uue juhiloa taotlemiseks määratud keeluaja möödumist – ja seetõttu keeldub ka tunnustamast nimetatud juhiloa kehtivust, kui selle loa omaniku puhul ei ole täidetud tingimused, mis on esimeses liikmesriigis ette nähtud niisugusteks juhtudeks – st pärast juhiloa äravõtmist uue juhiloa väljastamiseks –, sh juhtimissobivuse kontroll, mis näitab, et juhiloa äravõtmist õigustanud asjaolusid enam ei ole.**

   Samadel asjaoludel ei ole nimetatud sätetega vastuolus see, kui liikmesriik keeldub oma territooriumil tunnustamast niisugusest juhiloast tulenevat juhtimisõigust, mille teine liikmesriik on väljastanud hiljem, juhul kui juhiloale kantud märgete või muu väljastanud liikmesriigilt saadud vaieldamatu teabe alusel on võimalik kindlaks teha, et juhiloa väljastamise ajal ei olnud sellise juhiloa omaniku alaline elukoht, kellelt on esimeses liikmesriigis varasem juhiluba ära võetud, väljastava liikmesriigi territooriumil.

2. **Direktiivi 91/439 (muudetud määrusega nr 1882/2003) artikli 1 lõikega 2 ning artikli 8 lõigetega 2 ja 4 on vastuolus see, kui liikmesriik, kes on selle**

direktiivi kohaselt kohustatud tunnustama teise liikmesriigi väljastatud juhiloast tulenevat juhtimisõigust, peatab selle juhtimisõiguse ajutiselt ajal, mil teine liikmesriik kontrollib selle juhiloa väljastamise asjaolusid. Seevastu ei ole samadel asjaoludel nimetatud sätetega vastuolus see, kui liikmesriik otsustab selle õiguse peatada, kui nimetatud juhiloale kantud märgetest või muust sellelt teiselt liikmesriigilt saadud vaieldamatust teabest tuleneb, et selle juhiloa väljastamise ajal ei olnud täidetud nimetatud direktiivi artikli 7 lõike 1 punktis b sätestatud elukohatingimus.

Allkirjad